

BILAGA 2

Uppföljning av mål i föregående avfallsplan år 2013

AVFALLSPLAN 2018 FÖR ESKILSTUNA

I Eskilstuna kommuns avfallsplan 2013 antogs 18 delmål i linje med det övergripande målet. För respektive delmål redovisas här sammanvägd måluppfyllelse med utgångspunkt från tidigare fastställda indikatorer. Kommentarer till indikatorer och genomförande av tidigare beslutade åtgärder anges i textavsnitt för respektive delmål.

Grad av måluppfyllelse illustreras med nedanstående symboler:

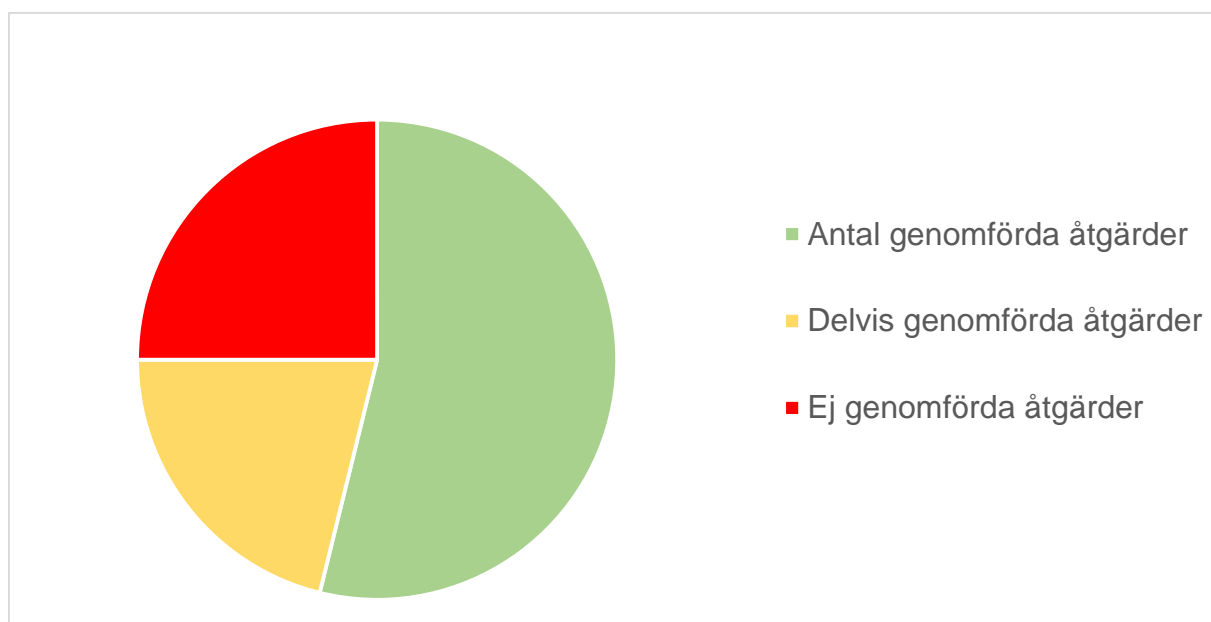
Målet är uppfyllt/ åtgärder är genomförda

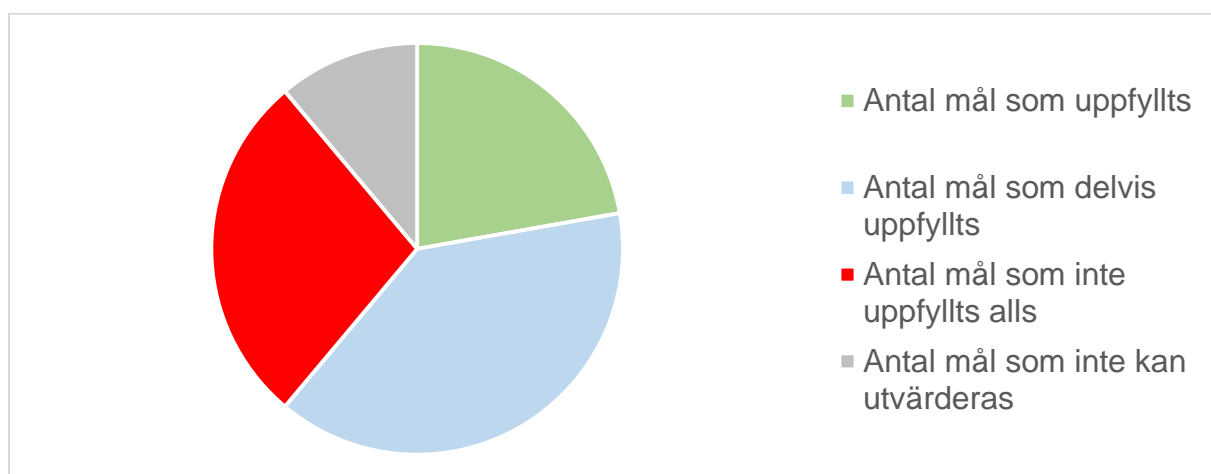
Målet är delvis uppfyllt/ åtgärder är delvis genomförda

Målet är ej uppfyllt/ åtgärder är ej genomförda

Figur 1 Totalt presenterades 52 olika åtgärder kopplade till olika mål i avfallsplanen. Av dessa har 75% av åtgärderna helt eller delvis genomförts.

Figur 2 I föregående avfallsplan finns 18 olika delmål. Av dessa bedöms fyra mål vara uppfyllda, sju mål bedöms vara delvis uppfyllda och fem mål bedöms inte alls vara uppfyllda. Två mål kan inte utvärderas för att det saknas mätning.

1. Målområde 1: Minskad avfallsmängd och ökad återanvändning

Strategiskt mål: Människor och verksamheter känner till avfallsminimerande alternativ och bidrar till att minska avfallsmängderna och öka återanvändningen.

Det tar lång tid att påverka människors beteende. Ambitionen med detta målområde är att göra det lättare att återanvända saker, både för den som lämnar saker och för den som vill köpa begagnat samt att väcka tankar kring olika sätt att minska mängden avfall.

Kommunen kan i sina olika roller som verksamhetsutövare och fastighetsägare agera på olika sätt för att minska uppkomsten av avfall. I sammanställningen över åtaganden från 2013 års avfallsplan, handlingsprogrammet i bilaga 1, anges bland annat byggande av ny kretsloppspark med återvinningscentral och galleria, åtgärder för att minska matsvinn från kommunens storkök samt information om avfallsminimering. Kommunen är en stor organisation som köper in en mängd olika material för sin verksamhet. Kommunen har därigenom möjlighet att föregå med ett gott exempel med avseende på till exempel miljökrav vid upphandling, vilket tillämpas redan idag, men kan utvecklas vidare. Det finns dessutom ett stort pedagogiskt värde i att kommunen engagerar sig i avfallsminimerande åtgärder.

Delmål 1: År 2015 ska en kretsloppspark med återvinningscentral etablerats.

Mätning/indikator	
Etablering av kretsloppspark med återvinningscentral och galleria.	Åtgärd genomförd.
Kommentar	
ReTuna kretsloppspark med återvinningscentral och galleria invigdes under år 2015.	

Delmål 2: År 2016 ska avfallsmängderna från hushåll till behandling minskat med 5 % jämfört med år 2011, bland annat genom en ökad återanvändning. Hushåll och verksamheter ska känna till avfallsminimerande alternativ.

Mätning/indikator	
Insamlad total mängd avfall från hushåll ¹ , som skickas till behandling genom återvinning, biologisk behandling, förbränning eller deponering relaterat till antalet invånare.	500 kg per person, 2016
Kommentar	
I Sverige har mängden hushållsavfall i genomsnitt per person ökat från 450 kg per person år 2011, till 478 kg per person år 2015 (statistik saknas ännu för år 2016).	
I Eskilstuna har mängden avfall per person under samma tid minskat från 546 kg per person år 2011, till 500 kg per person och år, vilket är en	

¹ Kärlsopor, matavfall, grovavfall och avfall som omfattas av producentansvar för förpackningar och elavfall. Uppgifter från Eskilstuna Strängnäs Energi & Miljö kompletteras med statistik från Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB samt från Elkretsen. Slam från enskilda avlopp ingår inte. Ökad återföring av fosfor är ett eget mål.

minskning med ca 9 %. Det finns dock osäkerheter angående om mängden har räknats på olika sätt.	
---	--

Delmål 3: År 2016 ska andelen grovavfall som lämnas till återanvändning istället för till annan behandling vid återvinningscentral eller kretsloppspark vara 10 % ² .	
---	---

Mätning/indikator	
Mängd avfall som lämnas för återanvändning och lämnas i behållare eller dylikt i anslutning till återvinningscentral relaterat till totala mängden brännbart grovavfall.	Detta mäts inte.
Kommentar	
Möjligheterna att lämna avfall för återanvändning har ökat i och med att ReTuna kretsloppspark öppnat. Avfall för återanvändning kan lämnas både vid ReTuna och vid återvinningscentralen Lilla Nyby. I ReTuna kretsloppsgalleria sker försäljning av begagnade produkter.	

Delmål 4: År 2016 ska mängden textilier i grovavfallet minskat med 10 % jämfört med år 2010 ³ .	
---	--

Mätning/indikator	
Andel textilier som hittats vid plockanalys av brännbart avfall som lämnats som grovavfall vid återvinningscentral, inklusive mobil återvinningscentral.	Ingen mätning gjord.
Kommentar	
Ingen plockanalys av grovavfall har genomförts efter år 2010. Arbete pågår för att möjliggöra sortering av textilier för återvinning.	

Delmål 5: År 2016 ska mängden matsvinn i kommunens storkök för skolor och omsorg minskat med 15 % ⁴ jämfört med år 2011.	
--	---

Mätning/indikator	
Andel tallrikssvinn i kommunens servering i skolor och äldreomsorg	
Kommentar	
Kan inte utvärderas. Mätning av matsvinn under år 2016 resulterade i medelvärde på 13 %. Mätningen genomfördes i tillverkningskök för skolor och äldreomsorg. Det	

² Målet förutsätter att mängden avfall som lämnas till återanvändning vid ReTuna mäts.

³ I detta fall är jämförelseåret 2010 eftersom en plockanalys gjordes av grovavfall som lämnats vid återvinningscentralen i Lilla Nyby och till den mobila återvinningscentralen. Andelen textilier i det brännbara grovavfallet var då 22 %.

⁴ I ”Klimatplan för Eskilstuna”, antagen av kommunfullmäktige 2012-12-13, anges mål för att minska matsvinn med 10 % till år 2015 och med 25 % till år 2017 och 50 % till år 2020 med basår 2008. I avfallsplanen har årtal anpassats till avfallsplanens övriga mätbara mål. Klimatplanen har därefter reviderats.

saknas dock värde för referensåret.	
-------------------------------------	--

2. Målområde 2: Minskad miljöbelastning

Strategiskt mål:

Uppkomsten av farligt avfall ska minska, främst genom minskat inköp av miljöfarliga kemikalier och produkter. Farligt avfall som uppkommer i Eskilstuna kommun ska sorteras ut och omhändertas på ett miljöriktigt sätt. Det ska inte finnas farligt avfall i kärl- och säckavfallet.

Utsläpp från avfallshantering ska minimeras.

Miljöbelastningen från deponerat avfall ska minska. Avfall till deponering ska vara väl sorterat, kontrollerat och karakteriserat och omhändertas på ett miljöriktigt sätt. Nedlagda deponier ska vara välkända och inte utgöra risk för hälsa och miljö.

Insamling och transporter av avfall ska ske med minimal påverkan på människors hälsa och miljö.

Nedskräpningen i tätort, i parker, vid badplatser, i naturen och vid avlämningsplatser för avfall ska minska.

Delmål 1: Andelen farligt avfall som hittats i hushållsavfall ska vara mindre än 0,3 % ⁵ .	Målet kan inte utvärderas
--	---------------------------

Mätning/indikator	
Insamlad mängd farligt ⁶ avfall från hushåll relaterat till antalet invånare.	1,9 kg per invånare
Andel farligt avfall som hittas vid plockanalys av hushållsavfall, %.	Ingen mätning
Kommentar	
Ingen mätning har gjorts under år 2016. Målet kan inte utvärderas. Mängden farligt avfall i form av småkemikalier, färg och liknande är oförändrade jämfört med för fem år sedan.	

Delmål 2: Under perioden 2013 till 2016 ska i genomsnitt en nedlagd deponi per år vara åtgärdad.	
---	---

Mätning/indikator	
Antal nedlagda deponier som åtgärdats	1 (+1 2017)
Kommentar	
Trumtorp har schaktats bort. Arbete med Granbacken pågår under år 2017.	

⁵ Målvärdet avser medianvärde under år 2012 – 2016 där minst en plockanalys ska ha utförts varje år. Se även indikator med avseende på plockanalyser för detta mål.

⁶ Med farligt avfall avses småkemikalier, färg, oljehaltigt avfall och övrigt farligt avfall, exklusive impregnerat trä och asbest.

Delmål 3: År 2016 ska nedskräpningen minskat med minst 10 % jämfört med år 2013 ⁷ .	Målet kan inte utvärderas
---	---------------------------

Mätning/indikator	
Genomsnittligt antal skräpföremål per 10 m ² (2013)	7,76
Kommentar	
Ingen mätning har gjorts under år 2016. Målet kan inte utvärderas. En mätning i centrum har gjorts år 2013. Resultatet visade 7,76 skräpföremål per 10 m ² . En mätning i stadsparken har gjorts år 2014. Resultatet visade 0,69 skräpföremål per 10 m ² .	

Delmål 4: Samtliga fasta tillsyns- och kontrollobjekt ska informeras om farligt avfall minst en gång under avfallsplanens giltighetstid.	
---	---

Mätning/indikator	
Antal företag som fått information ⁸ eller granskats med avseende på farligt avfall i samband med tillsynsverksamhet.	Uppgift saknas
Kommentar	
Information och granskning sker enligt miljökontorets rutiner, men det saknas sammanställning över antalet företag där farligt avfall varit aktuellt att granska.	

⁷ Mätning sker enligt mätning med SCB:s metod. Jämförelseåret är anpassat för att mätning av utgångsläget ska kunna genomföras.

⁸ Med information avses här något mer personligt och riktat än ett utskickat papper med allmän information om farligt avfall, företrädesvis muntlig information i samband med tillsynsbesök.

3. Målområde 3: Ökad återvinning

Strategiskt mål:

Det avfall som uppstår sorteras vid källan. Utsorterade produkter och material återvinns på bästa möjliga sätt med hänsyn till ekonomi, miljö och teknik för en hållbar utveckling.

Andelen avfall som lämnas till materialåtervinning ska öka.

Avfall till energiutvinning ska vara väl sorterat och kontrollerat.

Matavfall från hushåll, restauranger, storkök och butiker ska återvinnas genom biologisk behandling genom rötning. Energi i form av biogas från rötning ska användas som fordonsgas. Senast år 2022 ska rötresten kunna återföras till lantbruk.

Andelen slam och latrin som sprids på åkermark ska öka. Näring och mullbildande ämnen ska så långt möjligt tillgodogöras av växande gröda. På lång sikt ska fosfor och mullämnena i avlopp som omhändertas i kommunala avloppsreningsverk återföras till produktiv mark⁹. Senast år 2020 ska avloppsslam hålla sådan kvalitet att det är godkänt att sprida på produktiv mark. Efter år 2022 ska Ekeby avloppsreningsverk vara certifierat enligt REVAQ och avloppsslammet hålla sådan kvalitet att det är godkänt att sprida på produktiv mark.

Delmål 1: År 2016 ska minst 50 % av den totala mängden hushållsavfall¹⁰ återvinnas genom materialåtervinning, inklusive biologisk behandling.

Mätning/indikator	
Insamlad mängd avfall från hushåll som skickas för materialåtervinning relaterat till totala mängden avfall.	42 %
Kommentar	
Mängden avfall som går till materialåtervinning, exkl biologisk behandling, har minskat från 119 kg per person år 2011, till 114 kg per person år 2016, när konstruktionsmaterial inte medräknas. En del av förklaringen är att elavfall idag inte väger lika mycket som tidigare. D.v.s. antalet inlämnade elavfallsenheter har ökat, men vikten per enhet har minskat kraftigt. En annan del av förklaringen är att mängden tidningar i samhället minskat. Insamlad mängd tidningar i Eskilstuna har minskat från 38,6 kg per person, år 2011, till 27,5 kg per person år 2016.	

Delmål 2: Senast år 2016 ska minst 50 % av uppskattad total mängd matavfall från hushåll, restauranger och storkök, samlas in separat och behandlas genom rötning.

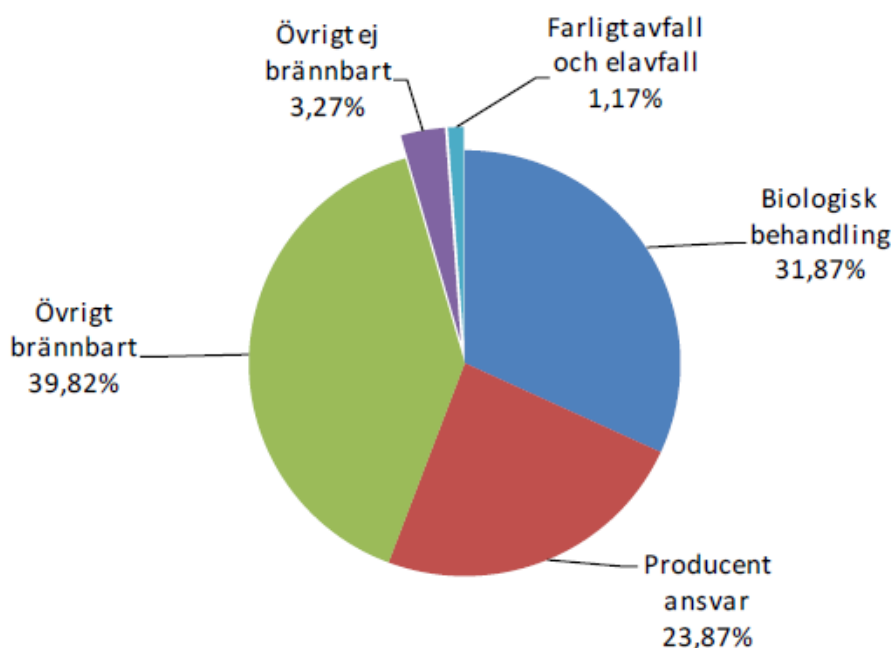
⁹ Produktiv jordbruksmark, energiskogsodling, m.m. dock avses inte användning vid sluttäckning av deponin vid Lilla Nyby.

¹⁰ Kärlospor, matavfall, grovavfall och avfall som omfattas av producentansvar för förpackningar och elavfall. Uppgifter från Eskilstuna Strängnäs Energi & Miljö kompletteras med statistik från Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB samt från Elkretsen. Slam från enskilda avlopp ingår inte. Ökad återföring av fosfor är ett eget mål.

Mätning/indikator	
Insamlad mängd matavfall från hushåll, restauranger, butiker och storkök	5 544 ton
Insamlad mängd matavfall från hushåll, restauranger och storkök som behandlas genom rötning relaterat till uppskattad total mängd matavfall utifrån nyckeltal.	55 %
Kommentar	

Delmål 3: År 2016 ska brännbart kärll- och säckavfall innehålla högst 25 % ¹¹ avfall som borde sorterats på annat sätt.	
---	---

Mätning/indikator	
Andel störande ¹² avfall som hittas vid plockanalys av brännbart hushållsavfall, %.	57 %

Figur 1 Resultat från plockanalys av påse för restavfall i insamlingssystem med färgade påsar, år 2016. Fördelning utifrån behandlingsbarhet. Totalt bör knappt 57 % sorteras på annat sätt än i påsen för restavfall. Källa: Rapport Plockanalys, Eskilstuna kommun, november 2016. Observera att mängden avfall som analyserats kraftigt understiger rekommendationer enligt manual för plockanalyser och att resultatet därför bör användas försiktigt.

¹¹ Se bilaga 3 ”Nuvarande avfallshantering”, kapitel 4.2.1 där det i figur 2c visas att en genomsnittlig påse med brännbart avfall innehåller drygt 50 % material som borde sorterats på annat sätt. Egentligen handlar det dock om att fler hushåll ska delta aktivt i källsortering av sitt avfall. De som idag gör det sorterar i allmänhet ut det mesta som går att sortera.

¹² Med störande avfall avses avfall som borde sorterats på annat sätt, t.ex. förpackningar, tidningar, matavfall, elavfall.

Delmål 4: År 2016 ska alla kommunens verksamheter ha fysiska möjligheter för källsortering av förpackningar, returpapper, matavfall och övrigt brännbart avfall samt rutiner för att den interna hanteringen av sorterat avfall ska fungera.

Mätning/indikator	
Kommentar	
Vid utgången av år 2016 har ännu inte alla verksamheter utrustning på plats eller interna rutiner för att källsortering ska fungera. Ingen heltäckande enkät eller inventering har gjorts för att se hur många som saknar källsortering på plats i kommunens lokaler. Bedömningen är gjord utifrån vad arbetsgruppens deltagare känner till om kommunkoncernen.	

Delmål 5: År 2016 ska utredning om alternativ biologisk behandling av matavfall redovisas där syftet är att möjliggöra återföring av näringsämnen till lantbruk. Delredovisning ska ske år 2014.

Mätning/indikator	
Redovisad utredning	Åtgärd ej genomförd.
Kommentar	
Det har inte redovisats hur matavfall kan rötas och återföra näringsämnen till åkermark.	

Delmål 6: Senast år 2015 ska fast material från fosforfällor kunna spridas på lantbruk.

Mätning/indikator	
Återföring av fosfor till åkermark genom spridning av restprodukter som innehåller fosfor, såsom slam och latrin, relaterat till totala mängden.	Sker inte ännu
Kommentar	
Filtermaterial från fosforfällor samlas in och lagras på avfallsanläggningen Lilla Nyby i avvaktan på intresserad mottagare, som kan sprida materialet på produktiv mark.	

Delmål 7: Senast år 2020 ska certifiering enligt REVAQ genomföras för Ekeby avloppsreningsverk.

Mätning/indikator	
Kommentar	
Måläret är ännu inte passerat, men det krävs stora insatser för att det ska vara möjligt. Målet bedöms inte uppfyllas.	

4. Målområde 4: Kundfokus och kvalitetssäkring

Strategiskt mål:

Avfallshanteringen ska förknippas med god service och användarvänlighet. Hushåll och verksamheter i ska ha kunskap om och känna förtroende för avfallshanteringen. Kommunikationen ska präglas av öppenhet, tydlighet, trovärdighet och ha hög kvalitet. Det ska vara lätt att göra rätt!

Delmål 4.1: Minst 90 % av kunderna ska vara nöjda med Eskilstuna Strängnäs Energi & Miljös insamlingsystem för avfall.

Mätning/indikator	
Antal besökande vid återvinningscentral.	293 280
Andel kunder i avfallshanteringen som upplever en god service.	Se kommentar nedan
Kommentar	
Besökande till Lilla Nyby: 123 460 personer. Besökande till ReTuna: 169 820 personer	
Resultat från kundundersökningen presenteras i form av nöjd-kund-index. NKI mellan 65 och 75 klassas som godkänt. Över 75 klassas som mycket väl godkänt. Resultatet från både år 2013 och 2015, med NKI 70 respektive 73, är således godkänt. Exempelvis ställdes frågor om - hur nöjd kunden är med information om sopsortering och färgsortering - hur nöjd är kunden med Lilla Nyby återvinningscentral - hur nöjd är kunden med ReTuna återbruksgalleria För samtliga ovanstående frågor angav mer än 90 % av de svarande att de var nöjda eller mycket nöjda.	

Delmål 4.2: Sorterat avfall ska hålla en god kvalitet och innehålla högst 5 % störande¹³ material.

Mätning/indikator	
Andel rätt sorterat avfall i vardera av de olikfärgade påsarna i systemet för optisk sortering.	72 – 97 %
Andel rätt sorterat avfall i sorterat avfall från flerbostadshus. ¹⁴	
Kommentar	
Plockanalys av avfall i olikfärgade påsar från en- och tvåbostadshus genomförd under år 2016. Källa: Rapport Plockanalys, Eskilstuna kommun, november 2016. Observera att mängden avfall som analyserats kraftigt understiger rekommendationer enligt mall för plockanalyser och att resultatet därför bör användas försiktigt.	
Orange påsar (plastförpackningar): Andelen rätt sorterat var 72 %.	
Gula påsar (pappersförpackningar): Andelen rätt sorterat var 85 %.	
Grå påsar (metallförpackningar): Andelen rätt sorterat var 78 %.	
Blå påsar (tidningar): Andelen rätt sorterat var 95 %.	
Gröna påsar (matavfall): Andelen rätt sorterat var 97 %.	
Restavfall, se kommentar till mål 3.3.	
Ingen plockanalys är genomförd på avfall från flerbostadshus.	

¹³ Störande material är sådant som inte ska finnas i det sorterade avfallet när det används för materialåtervinning. Målet avser sorterade förpackningar av papper, plast och metall samt tidningar och matavfall. Sorterat brännbart avfall faller under mål nr 3.3 och ingår därför inte här. Enligt plockanalyser som genomförts år 2011 är andelen störande material mellan 0,1 och 6 vikt-% för olika typerna av förpackningar.

¹⁴ Avser avfall som samlas in av Eskilstuna Energi och Miljö AB.